

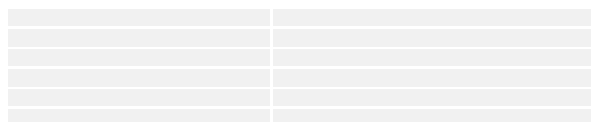
Polityka rolna w warunkach globalizacji. Doświadczenie GATT/WTO

Andrzej Czyżewski, Agnieszka Poczta-Wajda

Zaprezentowane w książce rozważania na temat procesów globalizacji, ewolucji polityki rolnej krajów rozwiniętych, implementacji Porozumienia w Sprawie Rolnictwa Rundy Urugwajskiej oraz przyszłości polityki rolnej w UE pozwolą wskazać, że pomimo spadku udziału rolnictwa w tworzeniu PKB krajów wysokorozwiniętych, poziom wsparcia sektora rolnego i jego znaczenie społeczno-polityczne nie uległy zmniejszeniu. Liberalizacja polityki rolnej w ramach postanowień Rundy Urugwajskiej wprawdzie zmieniła formę i instrumenty interwencjonizmu w sektorze rolno-żywnościowym, nie zmieniła jednak w istotnym stopniu poziomu wsparcia finansowego. Oznacza to, że rozwój sektora rolno-żywnościowego w krajach wysokorozwiniętych warunkowany jest nadal interwencją państwową, pomimo że na forum międzynarodowym deklarują one chęć liberalizacji handlu rolnego i redukcji finansowego wsparcia rolnictwa.

Książka jest rezultatem badań prowadzonych w ramach grantu badawczego własnego pt. „Polityka rolna w warunkach globalizacji. Doświadczenia krajów wysokorozwiniętych w wyniku Porozumienia w Sprawie Rolnictwa GATT/WTO”. Zaprezentowane przez Autorów, [prof. dr hab. Andrzeja Czyżewskiego](#) i [dr Agnieszkę Poczta-Wajdę](#), rozważania stanowią zwieńczenie wieloletniej pracy badawczej nad problemami polityki rolnej w krajach rozwiniętych, szczególnie w krajach członkowskich UE, i jej ewolucją, a także nad uwarunkowaniami rozwoju sektora rolnego w warunkach globalizującej się gospodarki światowej.

Książka stanowi pomoc i źródło wiedzy dla osób zainteresowanych tą problematyką, w szczególności praktyków życia gospodarczego, pracowników administracji rządowej i samorządowej oraz studentów kierunków ekonomicznych i rolniczych.

Spis treści

Wstęp

Rozdział 1. Procesy globalizacji i potrzeba koordynacji polityki makroekonomicznej względem rolnictwa

- 1.1. Potrzeba badań makroekonomicznych w gospodarce żywnościowej
- 1.2. Globalizacja jako wyzwanie współczesnej cywilizacji
- 1.3. Potrzeba wzajemnych dostosowań w procesach globalizacji
- 1.4. Makroekonomiczne uwarunkowania rozwoju sektora rolnego
 - 1.4.1. Mechanizm rynkowy a dyskryminacja rolnictwa
 - 1.4.2. Oddziaływanie polityki gospodarczej na rolnictwo

Rozdział 2. Polityka rolna i jej instrumenty w wybranych krajach wysokorozwiniętych przed zakończeniem Rundy Urugwajskiej GATT

- 2.1. Geneza, cele i ewolucja Wspólnej Polityki Rolnej w krajach Unii Europejskiej przed 1995 rokiem
 - 2.1.1. Sektor rolny w gospodarce Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej
 - 2.1.2. Ewolucja Wspólnej Polityki Rolnej do Reformy MacSharry'ego
- 2.2. Znaczenie sektora rolnego w gospodarce Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej a polityka wsparcia rolnictwa
 - 2.2.1. Miejsce sektora rolnego w gospodarce Stanów Zjednoczonych
 - 2.2.2. Polityka rolna w Stanach Zjednoczonych przed zakończeniem Rundy Urugwajskiej
- 2.3. Polityka wsparcia i protekcji wobec sektora rolnego w Japonii
 - 2.3.1. Znaczenie rolnictwa w gospodarce Japonii
 - 2.3.2. Polityka rolna w Japonii przed Rundą Urugwajską
- 2.4. Sektor rolny i polityka rolna w Australii i Nowej Zelandii
 - 2.4.1. Miejsce sektora rolnego w gospodarce Australii
 - 2.4.2. Polityka rolna wobec australijskiego sektora rolnego
 - 2.4.3. Rolnictwo w gospodarce Nowej Zelandii
 - 2.4.4. Przemiany w polityce rolnej Nowej Zelandii
- 2.5. Podobieństwa i różnice w modelach rozwoju rolnictwa

Rozdział 3. Runda Urugwajska GATT i jej wpływ na instrumenty wsparcia rolnictwa

- 3.1. Przebieg Rundy Urugwajskiej GATT i jej postanowienia
- 3.2. Problematyka rolna na forum GATT a postanowienia Rundy Urugwajskiej dotyczące spraw rolnictwa oraz środków sanitarnych i fitosanitarnych
 - 3.2.1. Znaczenie problematyki rolnej w negocjacjach na forum GATT
 - 3.2.2. Postanowienia Rundy Urugwajskiej dotyczące spraw rolnictwa oraz środków sanitarnych i fitosanitarnych
- 3.3. Implementacja Porozumienia w Sprawie Rolnictwa w krajach członkowskich WTO
 - 3.3.1. Dostęp do rynku
 - 3.3.2. Wsparcie wewnętrzne
 - 3.3.3. Subsydia eksportowe
 - 3.3.4. Wdrażanie Porozumienia w Sprawie Stosowania Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych
- 3.4. Nowe tendencje w polityce rolnej krajów OECD

Rozdział 4. Dostosowania polityki rolnej do postanowień Rundy Urugwajskiej GATT w wybranych krajach wysokorozwiniętych

- 4.1. Ewolucja polityki rolnej w Unii Europejskiej
 - 4.1.1. Reforma MacSharry'ego i Agenda 2000
 - 4.1.2. Reformy rolne UE w nowym tysiącleciu
- 4.2. Polityka rolna w USA po Rundzie Urugwajskiej
 - 4.2.1. Reforma Farm Bill 1996
 - 4.2.2. Współczesne reformy rolne w USA — Farm Bill 2002 i Farm Bill 2008
- 4.3. Polityka rolna w Japonii wobec postanowień Rundy Urugwajskiej
- 4.4. Ewolucja polityki rolnej w Australii i Nowej Zelandii

Rozdział 5. Ocena Rundy Urugwajskiej GATT w zakresie problematyki rolnej i projekcja zmian w polityce rolnej krajów wysokorozwiniętych

- 5.1. Ocena skutków Porozumienia w Sprawie Rolnictwa i propozycje dalszej liberalizacji

handlu produktami rolno-żywnościowymi

5.1.1. Rola doboru okresu bazowego w procesie implementacji Porozumienia

5.1.2. Krytyka regulacji w zakresie dostępu do rynku, wsparcia wewnętrznego i subsydiów eksportowych oraz propozycje zmian

5.1.3. Znaczenie instrumentów sanitarnych i fitosanitarnych

5.2. Negocjacje w sprawie rolnictwa na forum WTO po zakończeniu Rundy Urugwajskiej

5.2.1. Runda z Doha i pierwsze próby podpisania porozumienia

5.2.2. Konferencja Ministerialna w Cancun

5.2.3. Niepowodzenie Konferencji w Hongkongu i próby zakończenia Rundy z Doha

5.3. Modelowanie liberalizacji wymiany handlowej artykułami rolno-żywnościowymi w krajach wysokorozwiniętych

5.3.1. Wprowadzenie do modeli równowagi ogólnej i częściowej

5.3.2. Wyniki symulacji liberalizacji wymiany handlowej artykułami rolno-żywnościowymi z zastosowaniem modelu AGLINK

Rozdział 6. Potrzeba dostosowań Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 roku

6.1. Globalne uwarunkowania WPR po 2013 roku

6.1.1. Uwarunkowania popytowe

6.1.2. Prognozy zmian cen i podaży na światowych rynkach rolnych

6.1.3. Uwarunkowania środowiskowo-klimatyczne

6.1.4. Postęp technologiczny i innowacje

6.2. „Health Check” jako zapowiedź zmian WPR po 2013 roku

6.2.1. Przyszłość systemu dopłat bezpośrednich

6.2.2. Wsparcie rozwoju obszarów wiejskich przez mechanizm modulacji

6.2.3. Rezygnacja czy reorientacja instrumentów wsparcia rynkowego

6.2.4. Zarządzanie ryzykiem

6.3. Polska jako beneficjent obecnej i przyszłej WPR

6.3.1. Analiza wydatków budżetowych na sektor rolny

6.3.2. Rozliczenia Polski z UE

6.3.3. Wyniki polskiego rolnictwa na tle UE

Podsumowanie

Summary

Aneks

Bibliografia

Słowniczek